

Puoluekokousaloitteet 2009

Puoluekokoukselle jätettiin kaikkiaan 12 aloitetta. Hallituksen aloitelausunto ja päätösesitys sekä puoluekokouksen päätös on kunkin aloitteen perässä. Lausunnot ja päätösesitykset on hyväksytty hallituksen kokouksissa 3.4. ja 17.4.2009.

Sisällysluettelo

1. Neuvoo-antava kansanäänestys mahdolliseksi vaalien yhteydessä.....	1
2. Kansallisen toimintasuunnitelman laatiminen tyttöjen ja naisten ympärileikkauksien ennaltaehkäisemiseksi.....	4
3. Kalastuksen valvontaa lisittävä; kalastusluvan ehdoksi kalastajan testi.....	6
4. Poliittiset virkanimitykset eivät kuulu demokratian vaatimukseen - käytännöt oikeudenmukaisemmiksi.....	9
5. Kestävämpään maailmaan onnellisuusvaikutusten arvioinnilla.....	10
6. Madalletaan kynnyksiä tulla mukaan Vihreisiin.....	13
7. Maahanmuuttajat mukaan puolue toimintaan.....	14
8. Yhdistystoimijan mielenterveys- ja jaksamisopas.....	16
9. Puolueen parannettava video-osaamista.....	17
10. Koulutusta videoneuvottelu- ja muiden kokousjärjestelmien käytöstä.....	18
11. Piirituen uusjako.....	20
12. Kasviksia kehiin!.....	22

Loviisan seudun vihreät ry:

1. Neuvoo-antava kansanäänestys mahdolliseksi vaalien yhteydessä

Loviisan seudun vihreät ry – De gröna i Lovisanejden rf esittää puoluekokoukselle aloitteen **neuvoo-antavan kansanäänestyksen mahdollistamiseksi myös kunnallisvaalien tai muiden vaalien yhteydessä**. Mikäli aloitteemme hyväksytään, esitämme myös, että sen johdosta puolueen eduskuntaryhmä ja ministeriryhmä ryhtyisivät toimenpiteisiin nykyisen kansanäänestystä koskevan lain muuttamiseksi tarpeellisilta osin.

Nykyinen lainkohta (Laki neuvoo-antavissa kunnallisissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä 16.7.1990/656, 2§) kuuluu:

"Kansanäänestys toimitetaan kunnanvaltuuston määräämänä sunnuntaina. Äänestystä ei kuitenkaan voida määrätä toimitettavaksi uudenvuodenaattona tai -päivänä, loppiaisenä, ensimmäisenä pääsiäispäivänä, vapunaattona tai -päivänä, helluntaipäivänä, itsenäisyyspäivänä taikka jouluaattona tai ensimmäisenä tai toisena joulupäivänä. Äänestystä ei saa määrätä toimitettavaksi myöskään kunnallisvaalien, valtiollisten vaalien tai valtiollisen kansanäänestyksen yhteydessä."

Perustemme lainkohdan muuttamiseksi ovat

1) Loviisan seudun kuntaliitoksen johdosta kunnallisvaalit järjestetään tämän vuoden lokakuussa. Alueelle ollaan suunnittelemassa ja kaavoittamassa energiatuotantoalueita lakkautettavien kuntien (Ruotsinpyhtää, Loviisa) alueelle. Kun päätöksen asiassa saavat TEM:n tämänhetkisen mielipiteen mukaan tehdä vain näiden lakkautettavien kohdekuntien valtuustot, ja päätös kuitenkin tulee koskemaan tulevan uuden kunnan paljon laajempaa aluetta, on perusteltua saada koko alueen kansalaisten mielipide ydinvoiman lisärakentamisesta kansanäänestyksen avulla selville. Tämä onnistuisi parhaiten syksyllä vaalien yhteydessä.

z) Näemme myös, että tulevaisuudessa tarvitaan kansalaisten äänestysaktiivisuutta nostavia keinoja. Äänioikeus on demokratiamme tärkein kansalaisten vaikuttamisen keino – kaikki tavat millä äänestäminen saataisiin houkuttelevaksi vaikuttamisen tavaksi, on syytä käyttää. Neuvoa-antava kansanäänestys ajoitettuna vaalien yhteyteen on äänestäjäystävällinen tapa kuulla kansalaisten mielipiteitä – keinona helpompi toteuttaa kuin jo kokeiltu ja epävarmaksi havaittu sähköinen äänestäminen.

Lainmuutos olisi helppo toteuttaa, koska ilmiselvästi kyseistä lainkohtaa laadittaessa ei ole ollut tarpeeksi kokemusta neuvoa-antavista kansanäänestyksistä. Nyt niitä alkaa jo olla, ja lastentaudit on niiltä osin läpikäyty. Siksi kansanäänestyksen salliminen vaalien yhteydessä ei enää ole ylivoimaisen mahdolliseksi tuomittu ajatus, vaan järkevä ja kansalaisystävällinen demokratian toteuttamiskeino.

Puoluehallituksen lausunto:

Loviisan seudun vihreät ry ehdottaa, että puolueen ministerit ja eduskuntaryhmä ryhtyisivät toimenpiteisiin ”neuvoa-antavan kansanäänestyksen mahdollistamiseksi myös kunnallisvaalien tai muiden vaalien yhteydessä”.

Kansanäänestysten järjestäminen vaalien yhteydessä on tavallista muualla maailmassa. Suomessa kansanäänestyksiä on viimeksi pohdittu oikeusministeri Tuija Braxin vetämän Perustuslaki 2008-työryhmän työn yhteydessä. Työryhmä totesi, että nykyiset perustuslain säännökset neuvoa-antavasta kansanäänestyksestä pohjautuvat kansanäänestyskomitean valmistelutyöhön vuodelta 1983. Säännökset tulivat voimaan vuonna 1987. Silloiset ratkaisut tehtiin nykyiseen verrattuna erilaisessa valtiosääntöympäristössä. Tuolloin valtiosääntö ei vielä pohjautunut normaaliparlamentarismiin kuten nykyisin, vaan esimerkiksi lakien säätämisessä oli käytössä monimutkaiset määräämismääränsäätökset ja lepäämäänjättämismenettely. Nämä seikat saattoivat heijastua myös kansanäänestyskomitean arvioihin erilaisten sääntelyvaihtojen toimivuudesta.

Perusteellista arviota nykyisten säännösten toimivuudesta tai kehittämistarpeista ei ole tehty 1980-luvun ratkaisujen jälkeen. Uudistettaessa perustuslakia kansanäänestystä koskevat säännökset säilytettiin olennaisilta osin entisellään, sillä uudistuksessa ei pidetty mahdollisena arvioida kokonaisvaltaisesti sääntelyn toimivuutta ja kehittämistarpeita ainoastaan yhden, Suomen liittymisestä Euroopan unioniin järjestetyn kansanäänestyksen perusteella. Toisaalta perustuslakiuudistuksen selkeänä lähtökohtana oli edustuksellinen demokratian vahvistaminen.

Vuoden 1995 perusoikeusuudistuksessa perustuslakiin kirjattiin osana kansanvaltaisen valtiojärjestyksemme perusperiaatteita yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen (nykyisin perustuslain 2 §:n 2 mom.). Lisäksi perustuslaissa asetettiin julkisen vallan tehtäväksi edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon (nykyisin perustuslain 14 §:n 3 mom.). Julkisen vallan on myös pyrittävä turvaamaan jokaiselle mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöönsä koskevaan päätöksentekoon (nykyisin perustuslain 20 §:n 2 mom.).

Perustuslaki 2008-työryhmä havaitsi myös, että kansainvälisessä kehityksessä on nähtävissä selvää suoran demokratian vahvistumista. Euroopassa kansalliset järjestelmät poikkeavat kuitenkin toisistaan paljon: on puhtaita edustuksellisen demokratian järjestelmiä, vahvasti suoran demokratian järjestelmiä ja toisaalta lukuisa joukko näiden väliin sijoittuvia järjestelmiä. Kansanäänestysinstituutio on ollut viime vuosina huomion kohteena useissa Euroopan maissa. Perustuslain seurantatyöryhmä arvioi mietinnössään vuonna 2002, että perustuslain ratkaisuja kansalaisten suoran osallistumisen mahdollisuuksista valtiollisella tasolla tulisi arvioida uudelleen pitkällä aikavälillä myös Suomessa ja että asiasta tulisi käynnistää lisäselvitykset.

Seurantatyöryhmän toimeksiannosta laadittiinkin muun muassa vuonna 2002 vertaileva katsaus valtiollisesta kansanäänestyksestä Euroopan maissa (Suksi, Markku, Kansanäänestys valtiollisen tason osallistumisen muotona. Vertaileva katsaus Euroopan maiden valtiosääntöjen pohjalta. Oikeusministeriön työryhmämietintö 2002:8 s. 15- 80). Vuonna 2004 oikeusministeriössä laadittiin katsaus muiden pohjoismaiden demokratiahankkeista viime vuosikymmeniltä (Oikeusministeriön julkaisu 2004:5) sekä selvitys valtiollisen kansanäänestyksen mahdollisista kehittämistarpeista ja valtiollisesta kansanaloitteesta (Oikeusministeriön julkaisu 2004:12).

Perustuslaki 2008-työryhmä kiinnitti myös huomiota siihen, että Suomen nykyisessä valtiollisessa kansanäänestyksessä on herättänyt keskustelua äänestyksen järjestämisen valinnaisuus ja äänestystuloksen neuvoo-antavuus. Kansanäänestyksen järjestämisestä päätetään tapauskohtaisesti lailla eikä kansanäänestyksen tulos sido oikeudellisesti lopullista päätöksentekijää eli eduskuntaa. Äänestäjät eivät myöskään pääse vaikuttamaan siihen, mistä asiasta kansanäänestys järjestetään. Kysymys kansanaloitteesta kytkeytyykin läheisesti kansanäänestysjärjestelmään, koska myös äänestyksen kysymyksenasettelulla ja yleensä äänestyksen järjestämisellä on huomattava poliittinen merkitys. Kansanaloite on käytössä useissa maissa juuri kansanäänestyksen järjestämiseen liittyen. Esimerkiksi Sveitsin poliittisessa kulttuurissa jatkuvat kansanäänestykset ja -aloitteet muodostavat keskeisen osan kansalaisten vaikuttamismahdollisuuksia. Sveitsiläinen demokratia ei kuitenkaan keskeisiltä osin periydy edustuksellisen demokratian keskeisistä ajatuksista vaan käytännöt tulevat vanhemmasta tasavaltalaisuudesta, jossa kansankokouksilla on ollut huomattava merkitys.

Suomalainen lainsäädäntö on nykyisin lähtenyt edustuksellisen demokratian ensisijaisuudesta suhteessa kansanäänestysten ns. plebiskitaariseen demokratiaan. Tämän asenteen ilmentymä on myös kunnallisvaaleja koskevan lain pykälä, jonka mukaan neuvoo-antavia kansanäänestyksiä ei voi järjestää vaalipäivinä. Kansanäänestysten kieltäminen vaalien yhteydessä perustui siihen, ettei kansanäänestyksistä tulisi osa vaaliteemoja. Kunnallisessa kansanäänestyksessä äänestysmenettely (kirjeäänestys, jota käytännössä enemmistö toteutuneissa kansanäänestyksissä järjestäneistä kunnista on käyttänyt) poikkeaa vaaleissa ja valtiollisessa kansanäänestyksessä noudatettavasta menettelystä, minkä pelätään aiheuttavan äänestäjille vaikeuksia. Hallituksen lakiesityksessä tämä ilmaistiin sanoilla "vaarantaa vaalien häiriöttömän kulun".

Myöskään kunnallisia kansanäänestyksiä ei ole säädetty sitoviksi, ainoastaan neuvoo-antaviksi. Vaikka lainsäädäntö on sallinut kansanäänestykset, niitä on myös järjestetty erittäin vähän. Suomalaisessa poliittisessa kulttuurissa kansanäänestysten on nähty jotenkin sekoittavan edustuksellisen demokratian toimintaa.

Vihreä liitto on lähes koko olemassaolonsa ajan halunnut tuoda kansanäänestykset suomalaiseen poliittiseen kulttuuriin uudeksi elementiksi. Olemme nähneet ne mahdollisuuksina tuoda päätettävät asiat lähemmäksi kansalaisia ja erinomaisina tilaisuuksina elävöittää suomalaista poliittista keskustelukulttuuria. Olemme ajaneet myös sitovia kansanäänestyksiä neuvoo-antavien kansanäänestysten lisäksi.

Nämä näkemykset on ilmaistu mm. periaateohjelmassa, demokratiaohjelmassa ja lukuisina aloitteina niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Esimerkiksi periaateohjelmassa toteamme kahdessa eri kohdassa, että "edustuksellista demokratiaa on täydennettävä suoralla, osallistavalla demokratialla, jossa päätöksenteossa aloitteen voi tehdä suoraan myös joukko kansalaisia. Kansalaisten vaatima kansanäänestys tulee järjestää sitovana."... "Suora demokratia täydentää edustuksellista demokratiaa. Suoraa demokratiaa tarvitaan kaikessa päätöksenteossa. Valtakunnallisia ja kunnallisia kansanäänestyksiä tulee lisätä ja niiden tuloksista tehdä sitovia. Tietyllä määrällä kansalaisia tulee olla oikeus alistaa oma aloitteensa tai edustajien tekemä päätös sitovaan kansanäänestykseen. Kunnissa on lisättävä kuntalaisten huomioimista tärkeiden päätösten valmistelussa ja rohkaistava kuntalaisaloitteiden tekemistä."

Oikeusministeri on sitoutunut edistämään aloitteenmukaisia äänestyksiä vaalipäivinä. Tämän yksityiskohdan muuttaminen olisi linjassa sekä Vihreiden että perustuslain yleisempien linjausten kanssa, joissa etsitään keinoja vahvistaa kansalaisten osallistumismahdollisuuksia. Laki kunnallisista kansanäänestyksistä kuuluu kuitenkin valtionvarainministeriön hallinnonalaan. Oikeusministeriö on valmis ns. virka-apuna avustamaan lakimuutoksen valmistelussa. Uudistuksen tavoittelemisen ennen syksyn kunnallisvaaleja on liian kireä aikataulu, mutta muutoksesta olisi hyötyä pitkälle tulevaisuuteen.

Esitys:

Puoluekokous pitää aloitteen esittämiä toimenpiteitä erittäin kannatettavina ja Vihreät pyrkivät edistämään niitä lainsäädäntöä uudistettaessa.

Päätös: Esityksen mukaan.

Vantaan vihreät ry:

2. Kansallisen toimintasuunnitelman laatiminen tyttöjen ja naisten ympärileikkauksien ennaltaehkäisemiseksi

Tyttöjen sukuelinten silpomisen ennaltaehkäisy

Parasta aikaa 15 Euroopan unionin jäsenmaassa, mukaan lukien Suomessa, on käynnissä komission rahoittama Daphne-projekti, jonka tarkoituksena on aikaansaada kansallinen toimintasuunnitelma tyttöjen sukuelinten silpomisen ennalta ehkäisemiseksi ja jo ympärileikkattujen tyttöjen ja naisten tukemiseksi.

Suomen Daphne-projektin hankeryhmän jäsenet ovat olleet syksyllä 2008 yhteydessä sosiaali- ja terveysministeri Paula Risikkoon, maahanmuuttoministeri Astrid Thorsiin ja silloiseen opetusministeri Sari Sarkomaahan, jotka kaikki suhtautuivat myönteisesti vetoamukseen aikaansaada Suomeenkin kansallinen toimintasuunnitelma.

Myönteisyys ei kuitenkaan ole vielä johtanut päätöksiin. Niinpä helmikuussa 2009 Daphne-hankkeessa mukana olevista maista vain Suomessa kansallinen toimintasuunnitelma ei vielä ole edistynyt ministeriötasolla.

Onnistuakseen kansallinen toimintasuunnitelma kuitenkin edellyttää kaikkien ministeriöiden panosta ja yhteistyötä. Suunnitelmassa on mahdollista hyödyntää jo hallituksella olemassa olevia instrumentteja, kuten muun muassa sisäisen turvallisuuden ohjelmaa, lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmaa ja terveyden edistämisen politiikkaohjelmaa.

Ihmisoikeusjärjestö Amnesty Internationalin Suomen osaston naisten päivänä 8.3. julkaisemissa naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista ohjelmaa koskeissa suosituksissa yhtenä toimenpiteenä mainitaan kansallisen strategian laatiminen tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen ennaltaehkäisyksi ja jälkihoidoksi käytännön toteutuksineen.

Tyttöjen sukuelinten silpominen on ihmisoikeusrikos, koska se loukkaa mm. oikeutta elämään ja fyysiseen koskemattomuuteen, oikeutta vapauteen väkivallasta, oikeutta terveyteen ja oikeutta elämään ilman syrjintää. YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksessa Suomi on sitoutunut suojelemaan lasta kaikenlaiselta väkivallalta ja vahingoittamiselta sekä ryhtymään tehokkaisiin toimenpiteisiin poistaakseen lasten terveydelle vahingollisia perinteisiä tapoja. Tyttöjen sukuelinten silpominen on ensisijaisesti eräisiin afrikkalaisiin

yhteisöihin juurtunut vanha perinne, joka on levinnyt Arabian niemimaalle ja myös joihinkin Aasian maihin. Sukuelinten silpominen on tänä päivänä todellisuutta myös Suomessa. Osa Suomen maahanmuuttajataustaisista tytöistä on viety tai voidaan viedä ulkomaille heidän terveyttään vaurioittavaan toimenpiteeseen.

Tyttöjen sukuelinten silpomisessa ei ole kyse muodollisesta kauneusleikkauksesta tai viattomasta uskonnollisesta rituaalista. Tyttöjen sukuelinten silpomisesta seuraa aina vakavia ja pysyviä fyysisiä ja psyykkisiä terveyshaittoja, joita Suomen viranomaiset, erityisesti terveydenhuollon ammattilaiset ja tyttöjen kanssa päivittäin työskentelevät opettajat, eivät ole riittävästi koulutettuja kohtaamaan.

Toteutuakseen tyttöjen sukuelinten silpomisesta ehkäisevä kansallinen toimintasuunnitelma edellyttää riittävää sitoutumista, resursointia, koordinoitua sekä viranomaisten keskinäistä yhteistyötä ja yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kansallisessa toimintasuunnitelmassa määritellään ne käytännön toimet, joilla edistetään tyttöjen sukuelinten silpomisesta ennaltaehkäisyä mm. koulutuksellisin keinoin, lisätään viranomaisten - erityisesti terveydenhuollon ammattilaisten ja opettajien - ja riskiryhmän tietoisuutta toimenpiteestä ja siihen liittyvistä ongelmista sekä luodaan tytöille ja jo silpomisesta kohteeksi joutuneille naisille tukiverkostoa yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Tämän lisäksi tarvitaan selkeitä taloudellisia resursseja tyttöjen lähiyhteisöjen sekä tyttöjen vanhempien kouluttamiseen ja ennalta ehkäisevän työn jalkauttamiseen yhteisöjen sisälle.

Edellä olevan perusteella vaadimme, että **Vihreä puolue ryhtyy toimenpiteisiin saadakseen aikaan kansallisen toimintasuunnitelman tyttöjen ympärileikkauksien ennalta ehkäisemiseksi ja jo ympärileikattujen tyttöjen ja naisten tukemiseksi.**

Puoluehallituksen lausunto:

Vantaan vihreät ry ehdottaa, että puolue ryhtyy toimenpiteisiin saadakseen aikaan kansallisen toimintasuunnitelman tyttöjen ympärileikkauksien ennalta ehkäisemiseksi ja jo ympärileikattujen tyttöjen ja naisten tukemiseksi.

Tyttöjen ja naisten ympärileikkaukset loukkaavat ihmisoikeuksia järkyttävällä tavalla. Suomessa tyttöjen ympärileikkausten ennaltaehkäisytyötä, johon on sisällytetty koulutusta, materiaalien tuottamista ja maahanmuuttajien asenteisiin vaikuttamista, on hoitanut keskeisesti noin kahdeksan vuoden Raha-automaattiyhdistyksen rahoituksella Ihmisoikeusliiton KokoNainen-projekti. Hallinnollisesti ympärileikkausten ehkäisy kuuluu Sosiaali- ja terveysministeriölle, joka on yhdessä Työministeriön (nyk. Työ- ja elinkeinoministeriö) kanssa seurannut tiiviisti KokoNainen-projektin toimintaa ohjausryhmän kautta ja hyödyntäneet valtakunnallisesti Ihmisoikeusliiton ja muiden tahojen asiantuntemusta ja projektien tuottamaa materiaalia. Toiminta vastaa muiden maiden Daphne-hankkeiden kansallisten toimintasuunnitelmien tavoitteita ja käytännöllistä työtä. Myös ainakin Vantaan NiceHearts ry on tehnyt vastaavaa työtä, samoin SPR jo 90-luvun alkupuolella.

Raha-automaattiyhdistyksen rahoituksen vähentyessä Ihmisoikeusliiton KokoNainen-projektin työ on vaikeutunut. STM on päättänyt laatia kansallisen toimintaohjelman, jonka tarkoituksena on koordinoita kansallisella tasolla eri tahojen toimintaa. Tavoitteena on saada sisällytettyä asiaan liittyvä koulutus terveydenhuollon ammattihenkilöiden perus- ja jatkokoulutukseen sekä saada asiaan liittyvän materiaalin ylläpito ja päivitys jatkuvaksi toiminnaksi tiettyyn paikkaan. Tällä hetkellä asia sisältyy Sisäministeriön vetämään Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan, jossa STM on mukana. STM:stä saatujen tietojen mukaan kansallisen toimintaohjelman toimeenpano delegoidaan ministeriön alaiselle Terveydenhuollon ja hyvinvoinnin laitokselle. Asian pohdintaan perustettava työryhmä on suunnitteilla. Järjestöjä aiotaan kutsua

kevällä yhteiseen kokoukseen, jossa tilannetta kartoitetaan ja pohditaan jatkotoimia.

Toistaiseksi STM:n tietoon ei ole tullut, että tyttöjä tai naisia olisi Suomessa ympärileikattu tai lähetetty ympärileikattavaksi muualle. Molemmat ovat lainsäädännön mukaan rangaistavia asioita. Järjestöissä liikkuu toisenlaisia näkemyksiä ympärileikkausten tilanteesta. Puoluehallituksella ei ole keinoja tosiasiallisen tilanteen varmistamiseen.

Asenteet ympärileikkauksia harjoittavissa maissa ovat muuttumassa parempaan suuntaan. Suomen World Vision on tehnyt ympärileikkausten vastaista työtä vuodesta 1999. Hankkeita on toteutettu Keniassa ja vuodesta 2003 lähtien myös Somaliassa. Vastaavaa työtä tekevät monet järjestöt, mikä helpottaa tilannetta myöhemmin myös Suomessa.

Esitys:

Puoluekokous toteaa, että aloitteen mukaisia toimenpiteitä on alettu valmistella Sosiaali- ja terveysministeriössä. Vihreät pyrkii edistämään, että ympärileikkausten ehkäisyyn saadaan kansallinen toimintasuunnitelma ja lisää resursseja.

Päätös: Esityksen mukaan.

Imatran seudun vihreät ry:

3. Kalastuksen valvontaa lisättävä; kalastusluvan ehdoksi kalastajan testi

Suomalaiset metsästysharrastajat saavat metsästyslupansa läpäisemällä metsästäjän tutkinnon, jossa varmistetaan henkilön tiedolliset ja taidolliset kyvyt metsästäjäksi.

"Riistanhoitomaksu- ja pyyntilupamaksulain (616/93) 2 §:n mukaan ennen riistanhoitomaksun suorittamista on osoitettava metsästyksen ja riistanhoidon sekä metsästystä koskevien säännösten ja määräysten tuntemus suorittamalla metsästäjätkinto riistanhoitoyhdistyksen tai riistanhoitopiirin asettamalle tutkijalle."

Nykykäytännön mukaan kenellä tahansa on oikeus lunastaa kalastuslupa sen paremmin taitojaan ja luonnontuntemustaan osoittamatta. Ajatuksena on ollut että siinä missä metsästysaseet ovat vaarallisia ja riistan määrä rajallinen, kalastus on turvallisempaa ja saalista paljon.

Taitamaton tai välinpitämätön kalastus kuitenkin aiheuttaa ongelmia. Säännöistä tietämättömät tai välinpitämättömät kalastavat rauhoitusaikoina, eivät noudata kalojen alamittoja, ottavat liikaa saalista ja taitamattomuuttaan aiheuttavat kaloille turhaa kärsimystä. Maassamme podetaan jopa petovihaa, jossa hauki kuvitellaan arvokalakantojen tuhoajaksi. Kaloja hävitetään täysin tarpeettomasti.

On ihmisiä, jotka hylkäävät roskansa luontoon. Syynä lienee tietämättömyydestä johtuva välinpitämättömyys. Lyhytkin valistus muoviroskien luontovaikutuksista korjaisi tällaista käytöstä.

Asiassa on eettinenkin puoli, sillä kalatkin ovat saaliseläimiä joita tulisi kohdella mahdollisimman humanisti. Taitava kalankäsittely auttaa tässä suuresti.

Huolimaton tai taitamaton verkkokalastus aiheuttaa tuhoja arvokalakannoille ja jopa vedessä eläville

nisäkkäille ja linnuille. Kutureitin varrelle asetettu verkkojota voi pahimmillaan estää kalojen kudun sillä paikalla kokonaan.

Suomessa syödään paljon itse pyydystettyä kalaa. Oikein käsiteltynä luonnonkala on herkullista, terveellistä ja taatusti ekologista ruokaa. Kaikki eivät kuitenkaan osaa tehdä pyydystämästään kalasta maittavaa syömistä. Taitamaton kalankäsittely on jopa terveysriski.

Ehdotamme, että Suomessa käynnistetään suunnittelutyö vapaaehtoisen kalamiehen testin luomiseksi, tai mahdollisesti että kalastusluvan ehdoksi vaaditaan hyväksytysti läpäisty kalamiehen testi.

Testiä edeltäisi lyhyt kurssi, jossa metsästäjän kokeen tapaisesti opetetaan lajitunnistusta, vesistöjen biologiaa, saaliin käsittelytaitoja sekä kalastuksen eettisiä ja lakisääntöjä.

Kalastajan testi on jo käytössä mm. Saksassa (Fischereiprüfung), siellä kalastusluvan saa vasta läpäisemällä lyhyen kokeen. Testi on saanut hyvän vastaanoton, ihmiset ymmärtävät testin tärkeyden, jopa jännittävät pääsevätkö siitä läpi! Saksalainen kalastuskoe on varsin perusteellinen, siinä käydään ensin 40 tuntia pitkä kurssi jonka jälkeen on tunnettava kaikki täällä esiintyvät kalalajit, elintavat, kalastusvälineet ja niiden käyttö. Kalastuslaki, kalastusrajoitukset ja eläinsuojelu on yksi aihe.

Ehdotamme lisäksi, että kalastuksen valvonta ryhdytään viimein ottamaan maassamme vakavasti. Salakalastus on näkymätöntä toimintaa, jonka ei kuvitella vahingoittavan ketään. Kuitenkin jopa puolet suomalaisista kalastajista jättää lupamaksun suorittamatta. Tämä tarkoittaa miljoonien eurojen summaa, joka voitaisiin käyttää kalakantojen parantamiseen, kalatutkimukseen, valistustyöhön ja ympäristön hoitamiseen.

Syyt luvattomaan kalastukseen ovat usein tietämättömyydessä ja ymmärtämättömyydessä. Ihmiset eivät useinkaan tiedä minkälainen lupa tarvitaan tai mistä sen voisi lunastaa. Toisaalta saatetaan luulla, että lupamaksusta ei ole omalle kalavedelle mitään hyötyä. Koko vuoden kalastusluvathan maksavat yleensä vain kympejä, joten hinta tuskin on kynnyskysymys.

Valistuksesta huolimatta luvaton kalastus on aivan liian yleistä, lisäksi tarvitaan parempaa valvontaa. Luvattomaan kalastukseen liittyy myös muita ongelmia kuten liian tiheitä verkkoja, liikaa pyydyksiä ja pyydysten hylkäämistä veteen, jolloin syntyy suurta, turhaa vahinkoa.

Ehdotamme, että Suomessa ryhdytään kehittämään nykyistä tehokkaampaa valvontajärjestelmää. Eräs malli voisi olla tulospalkkion maksaminen vapaaehtoisille kalastusvalvojille, sillä viranomaisilla ei ole aikaa vartioida vesistöjen rantoja.

Puoluehallituksen lausunto:

Imatran seudun vihreät ry ehdottaa 1) vapaaehtoisen kalastajan testin luomista ja 2) nykyistä tehokkaampaan kalastuksen valvontajärjestelmää esimerkiksi maksamalla vapaaehtoisille kalastusvalvojille tulospalkkioita.

Kalastuslaki on parhaillaan kokonaisuudistuksen kohteena. Tarkoituksena on saada lakiluonnos valmiiksi seuraaviin hallitusneuvotteluihin mennessä. Tässä valmistelutyössä käydään läpi myös aloitteessa mainittuja asioita. Puolueet ottavat kantaa lakiluonnokseen virkamieskomiteatyön valmistuttua.

Aloitteessa mainitut kalastukseen liittyvät ongelmat voivat olla suuria ja tuottaa kalojen lisäksi myös muille

eläimille vakavia ongelmia, kuten Saimaannorpan vaikeutunut tilanne osoittaa. Vesipoliittisessa linjapaperissa puolueen valtuuskunta on linjannut, että Saimaannorpan pelastamiseksi tulee pikaisesti kieltää haitalliset pyyntivälineet norpan esiintymisalueella. Vaadimme myös, että ammattikalastajille tulee korvata muutoksesta aiheutuvat kustannukset ja virkistyskalastajille turvata nykyisenkaltaiset kalastusmahdollisuudet turvallisilla pyyntivälineillä.

Samoin vaadimme, että uhanalaisten ja vaarantuneiden lajien kalastusta on rajoitettava nykyistä laajemmin. Merialueillamme on erittäin voimakas paine kalastaa liikaa vaeltavia lohikaloja. Myös suistoalueet ja mereen laskevat joet ovat usein täynnä pyydyksiä. Tämän vuoksi lisääntymään pääsevien yksilöiden osuus on erittäin pieni. Luontaiselle lisääntymiselle aiheutetaan suurta haittaa ja kantojen elinvoimaisuus heikkenee.

Kalat myös pyydetään usein ennen niiden ensimmäistä kutukertaa. Liian pienenä pyytäminen aiheuttaa heikon lisääntymismenestyksen lisäksi geneettistä kääpiöitymistä eli että kalat alkavat lisääntyä pienikokoisina. Kuten aloitteessa mainitaan, petokalojen merkitys vesistöjen hyvinvoinnin kannalta on usein aliarvioitu. Vesistöjä hoidetaan kalliilla hoitokalastuksella, kun saman kalamäärän poiston tekisivät petokat, mikäli niiden annettaisiin syödä ja kasvaa. Linjapaperissa vaadimme, että kalojen alamittoja on nostettava. Esimerkiksi kuhan ja taimenen alamitta olisi nostettava 55 senttiin, haulle on palautettava alamitta ja muillekin petokaloille on asetettava pyyntirajoituksia

Toisaalta merkittävä kalastukseen liittyvä ongelma tällä hetkellä on myös, ettei riittävä määrä nuoria ihmisiä kiinnostu kalastuksesta. Terveellistä kotimaista kalaa voi olla lähivuosina vaikea saada, koska ei ole kalastajia. Tämän vuoksi kynnys ryhtyä kalastamaan on syytä pitää matalana. Koululaisiin on pyritty vaikuttamaan mm. Valtakunnallisen kalastuspäivän avulla. Tiedottaminen eri kalastusmuodoista ja niiden vaikutuksista on toiminnan keskiössä. Tähän tilanteeseen aloitteen mukainen testikäytäntö saattaisi sopia varsin huonosti, sillä todennäköisesti se nostaisi edelleen kynnystä ryhtyä kalastamaan. Vastaavasti väärinkäytöksiin syyllistyvät tuskin osallistuisivat jatkossakaan vapaaehtoisin testeihin.

Jokainen yksittäiselle eläimelle tuotettu tarpeeton kärsimys on myös eettisesti väärin, kuten aloitteessa todetaan. Tämän vuoksi kaikki keinot lisätä tietoa kaloista ja kalastuksesta on syytä kokeilla. Hyvin rersursoitu ja tehokkaasti markkinoitu testijärjestelmä voi herättää myönteistä kiinnostusta kaloja ja kalastusta kohtaan. Tämän vuoksi puoluehallitus suhtautuu periaatteessa myönteisesti kaikkiin menetelmiin, joilla kalastustietoisuutta voidaan lisätä. Jos testeistä onnistutaan luomaan Suomen olosuhteisiin soveltuva versio, sitä voidaan ainakin kokeilla.

Puoluehallitus pitää tulospalkkioihin perustuvia viranomaisluonteisia valvontamekanismeja lähtökohtaisesti kyseenalaisina. Niitä ei sovelleta muussakaan valvonnassa niihin liittyvien ongelmien vuoksi. Luvattoman kalastuksen ja kalastusrikkomusten valvonnan tehostamiseen on pyrittävä löytämään muita menetelmiä lainsäädäntöä uudistettaessa.

Esitys:

Puoluekokous toteaa, että Vihreät suhtautuu myönteisesti kaikkiin sellaisiin menettelytapoihin, joilla tietoisuutta kaloista ja kalastuksesta voidaan lisätä. Pyrimme toimimaan aloitteellisesti vesipoliittisen linjapaperin päätösten mukaisesti kalastuslainsäädäntöä uudistettaessa ja muissa tilanteissa, joissa kalastuskysymyksistä päätetään. Vihreät ei kannata tulospalkkioita kalastuksentralvoille.

Päätös: Esityksen mukaan.

Espoonlahden Vihreät ry:

4. Poliittiset virkanimitykset eivät kuulu demokratian vaatimuksiin -käytännöt oikeudenmukaisemmiksi

Viranhaussa kansalaiset ovat lähtökohtaisesti yhdenvertaisia

Laki yhdenvertaisuudesta ja syrjinnän kielloista (21/2004) täsmentää perustuslakia ja on säädetty edistämään yhdenvertaisuutta ja vastustamaan kaikenlaista syrjintää yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi.

Viranhaussa vihreiden ei ole syytä omaksua käytäntöjä, joissa virat ja niiden täyttäminen sovitaan puolueiden kesken etukäteen. Korkeiden virkojen ns. läänitys rikkoo kansalaisten käsitystä oikeidenmukaisuudesta ja on vastoin perustuslakia ja sen täydentäjää yhdenvertaisuuslakia. Uuden lain tarkoitus on tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeussuojaa.

Yhdenvertaisuuslaissa (21/2004) kielletyt syrjintäperusteet ovat ikä, etninen tai kansallinen alkuperä, kansalaisuus, kieli, uskonto, vakaumus, mielipide, terveydentila, vammaisuus, sukupuolinen suuntautuminen tai muu henkilöön liittyvä syy. Lisäksi viranomaisten tulee tunnistaa ryhmiä, joissa syrjintä voi kasaantua, kuten etniset vähemmistöt, ikääntyneet, vammaiset ja sukupuoli -seksuaalivähemmistöt.

Puoluetoiminnassa kuntoutuminen ei myöskään saa olla oikotie poliittiseen virkaan (ks. Oikeuskanslerin Helsingin kaupungin johtajan valinnasta, dnro 1147/1/96 Jorma S. Aalto 1997).

Jotta kansalaisten keskeinen tasavertaisuus toteutuisi on käytäntöjä muutettava.

Oikeudenmukaisuusperiaate on luovuttamaton periaate kaikessa yhteiskunnallisessa toiminnassa.

- Pätevyyttä arvioitaessa oleellista on, että kaikki kansalaiset ovat lähtökohtaisesti samalla viivalla. Tämä ns. läänitys eli virkojen pakointi vinouttaa koko järjestelmää. Poliittiset virkanimitykset häiritsevät näin ollen asiallista viranhakuprosessia. Vallitseva käytäntö karsii lähtökohtaisesti hakijoita. Haastatteluvaiheessa karsinta jatkuu ja osa jää mahdollisesti haastatteleematta. Hakijoiden joukko kaventuu kaventumistaan: Sopimuksen osapuolet eivät myöskään käsittele huolella toiselle puolueelle sovittua virkaa, mikä on omiaan heikentämään tilannetta. Myös puolueiden tulee noudattaa lakia ja sen edellyttämää toimintatapaa.
- Työnantajana on kunta eikä viranhoito sisällä puoluepoliittisia tehtäviä. Viranhaltijoiden tulee toimia riippumattomasti ja puolueettomasti kaikkia kuntalaisia palvellen.

Puoluehallituksen lausunto:

Espoonlahden Vihreät ry on tuonut puoluekokouksen pohdittavaksi kysymyksen poliittisista virkanimityksistä. Yhdistys lähtee näkemyksestä, että ”poliittiset virkanimitykset eivät kuulu demokratian vaatimuksiin”.

Suomalaisessa poliittisen ajattelun perinteessä onkin hallinto ja politiikka mielletty toisistaan vahvasti erillisiksi sfääreiksi. Hallinto ajatellaan poliittisten päätösten konemaiseksi toteuttajaksi ja ”viranhaltijoiden tulee toimia riippumattomasti ja puolueettomasti kaikkia kuntalaisia palvellen”, kuten aloitteessa sanotaan. On myös muita tapoja ajatella julkisen vallan käyttöä. Esimerkiksi amerikkalainen perinne, jossa merkittävä osa hallinnon johdosta nimitetään presidenttien vaihduttua avoimen poliittisesti, myöntää virkakoneistoon

sisältyvät poliittiset piirteet. Tässä perinteessä ei lähestytä hallintoa valtio-konseption (kuten Suomessa) vaan hallitusvallan (government) käsitteen kautta. Hallitusvalta ja sitä myötä viranhaltijat ymmärretään selkeästi vaaleissa toteutuneen edustuksellisen valinnan politiikan jatkeeksi.

Vihreissä on tiedostettu jo pitkään, että johtavat viranhaltijat käyttävät tosiasiaissa merkittävää poliittista valtaa. Julkisen vallan delegointi, päätösvallan siirto esimerkiksi kuntien edustuselimiltä viranhaltijoille on lisännyt johtavien viranhaltijoiden (puolue)poliittista merkitystä. Vihreät ovatkin katsoneet, että johtovirkoja kuten esimerkiksi kaupunginjohtajia tulee voida nimittää puoluepoliittisin perustein ottaen tietysti huomioon aloitteessa mainitut juridiset pätevyyden ym. ehdot.

Alemmissa viroissa kuitenkin hakijan pätevyyden tulee ratkaista valinnat. Vihreät vastustavat sitä, että kunnan tai valtion työpaikkoihin vaaditaan oikeanlaatuista puolueen jäsenyyttä tai puolueen jäsenyyttä ylipäänsä, jotta voi saada työn. Kun työntekijät valitaan yksin pätevyyden perusteella, saadaan tasa-arvoisesti erilaisia ihmisiä työskentelemään valtion ja kuntien viroissa. Nykyisin tosin on vielä jäljellä kulttuuria, jossa esimerkiksi lautakunnat nimityspäätöksiä tehdessään suosivat puolueetaustaisia ihmisiä. Tästä on päästävä eroon. Hakijoista on valittava parhaat.

Tiettyihin käytännön poliittista ratkaisuvalltaa sisältäviin johtotehtäviin, kuten kaupunginjohtajiksi tai apulaiskaupunginjohtajiksi tai vastaaviin ylimmän johdon tehtäviin voidaan kuitenkin valita puolueiden edustajia. Tällöin on kyse ns. poliittista virkanimityksistä. Tällaisiin poliittisiin johtotehtäviin tulee valita henkilöt avoimesti niin, että kaikille on selvää – amerikkalaiseen tapaan – että kyse on poliittisista tehtävistä. Tällöin säilyy suomalaisen poliittiseen kulttuuriin vahvasti sisällytetty ajatus erosta hallinnon ja politiikan välillä. Myös silloin, kun valitaan puoluepoliittisin perustein, täytyy voida avoimen keskustelun, julkisten haastattelujen tms. avulla varmistua siitä, että henkilö on pätevä tehtävään. Nimityksiä ei tule tehdä siten, että nimittävä puolueyhmittymä voi yksin laittaa tehtävään kenet tahansa pätevyysvaatimuksista piittaamatta.

Aloitteesta ei ilmene, mitä puoluekokouksen toivotaan päättävän tai mihin puolueen pitäisi aloitteen tekijöiden mielestä ryhtyä.

Esitys:

Puoluekokous merkitsee aloitteen tiedoksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

Lahden Vihreät ry:

5. Kestävämpään maailmaan onnellisuusvaikutusten arvioinnilla

Lahden Vihreät ry ehdottaa puoluekokoukselle, että Vihreä liitto ryhtyisi puolueena valmistelemaan esitystä Onnellisuusvaikutusten arvioinnista niin, että sekä valtion budjetti että kunnalliset talousarviot ovattaisiin. Onnellisuusvaikutusten arvioinnissa tarkasteltaisiin valtion budjettia niin, että hyvinvoinnin ja onnellisuuden eri osa-alueet tulisi läpikäydä ja kirjata osa-alueiden asiantuntijoiden toimesta siten, että budjettia voitaisiin lukea muutenkin kuin menoluokittaisena numerosarjana.

Kansallisvaltioiden ja niiden kansalaisten keskimääräistä elintasoa mitataan tunnetusti bruttokansantuotteen määrällä. Yhtä tunnetusti osataan mainita bruttokansantuotteen määrän olevan huono mittari elämisen laadun mittaamisessa. Bruttokansantuote viittaakin niihin taloudellisen vaurauden, rahan liikkeen ja rahan

vaihdon ulottuvuuksiin, jotka koskettavat ihmisen arkea rakenteellisesti.

Yhteiskuntamme on rakennettu pitkälti kulutuksen varaan. Tästä hyvänä esimerkkinä on viimeisten kuukausien puhe elvytyksestä. Keskeinen vastuu kansantalouden elpymisestä ja talouskasvusta on syyttä kuluttajille. Vain bruttokansantuotteeseen kytköksissä oleva, oli se sitten kulutusta tai työtä (tuotantoa), koetaan olevan yhteiskunnallisesti tärkeää. Kuitenkin tutkimusten mukaan kulutuksen kasvu ei enää lisää ihmisten onnellisuutta tai hyvinvointia. Elämisen laadun mittaamiseksi tarvitaan paljon muutakin kuin pelkkää varallisuutta, kulutusta tai tuotantoa koskevia indikaattoreita. Bkt on hyvinvointia ja onnellisuutta kuvaavana mittarina vanhentunut.

Lukuisat kansalliset ja kansainväliset organisaatiot ovat kehittäneet erilaisia malleja mitata hyvinvointia, johon on laskettu kuuluvaksi mm. fyysinen ja psyykinen terveys, sosiaaliset suhteet, vaikutusmahdollisuudet, ihmisoikeudet, itsensä kehittämisen mahdollisuudet sekä elinympäristön viihtyisyys ja puhtaus. Esimerkiksi OECD:n yhdessä EU:n komission, Islamilaisen konferenssin, YK:n, UNDP:n sekä Maailmanpankin järjestämän Istanbulin 2007 konferenssin indikaattorikokouksen ohjelmassa oli näkyvästi myös onnellisuus uutena hyvinvoinnin kuvaamisen laajenuksena. Onnellisuus tuotiin esille myös Brysselissä 2007 järjestetyn konferenssin (EU:n komissio, EU parlamentti, Rooman klubi, WWF ja OECD) avajaisistunnossa. Erityisesti Maailmanpankin asiantuntijat ovat esittäneet parin viime vuoden aikana laskelmia, joissa on otettu perinteisten luonnonvarojen ja rakennetun pääoman lisäksi erilaisia inhimillisen ja sosiaalisen pääoman muotoja.

Kansalaisten kannalta yksi poliittisen päätöksenteon oikeutuksen ja hyväksyttävyyden keskeinen kysymys on, kuinka edustuksellisen demokratian päätöksentekijät voivat ottaa huomioon kansalaisten toiveet ja tarpeet – siis onnellisuuden vaatimukset ja kokemukset. Onnellisuusindikaattorien kehitystyö on varhaisvaiheessaan, mutta tämä ei saa olla este onnellisuusvaikutusten arvioinnille Vihreän liiton ajamana tavoitteena.

Lähteet mm. :

Hoffrén, Jukka : Hyvinvoinnin seuranta vaatii uusia mittareita. Tieto&Trendit 7/2008. Marraskuu 2008.

Tilastokeskus. s. 30-33.

http://www.stat.fi/artikkelit/2008/art_2008-03-12_002.html?s=0

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteen tekijöiden huomiot onnellisuuden ja talouden yhteyksistä ja erosta on laajalti tunnettuja. Esimerkiksi taloustieteen Nobelistin Robert Fogelin mukaan lisääntynyt vapaa-aika, materiaallinen tyydyttyminen, eliniän pidentyminen, terveyden parantuminen ja yhteiskunnan pirstaloituminen näkyy tarpeiden muutoksena, johon ruumiilliseen hyvinvointiin keskittynyt tuotantokoneisto ja politiikka ei nykyisellään pysty enää vastaamaan. Suomessa onnellisuuden talouden yhteyttä ovat pohtineet muun muassa taloustieteilijät Tatu Hirvonen ja Esa Mangeloja teoksessaan "Miksi kolmas hampurilainen ei tee onnelliseksi?" Myös Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA on julkaissut vuonna 2005 raportin "Onnellisuuden vaikea yhtälö", jonka mukaan noin 80 prosenttia suomalaisista on onnellisia. Tämä merkitsee käänteisesti, että noin miljoona suomalaista on onnettomia.

Vihreä liitto on aiemmin lähestynyt teemaa kunnallisista lähtökohdista käsin. Kokonaisvaltaista tyytyväisyyttä elämään – hyvää elämää, jota voidaan pitää esimerkiksi Hirvosen ja Mangelojan mukaan onnellisuuden keskeisenä kriteerinä, edesauttavat merkittävästi kunnalliset julkiset palvelut. Puoluekokous hyväksyi vuonna 2005 kannanoton, että kaikissa Suomen kunnissa otetaan käyttöön hyvinvointitilinpito. Puoluekokouksen aloitteen mukaisia toimia onkin pantu toimeen lukuisissa kunnissa.

Taloudellinen kasvu ei ole lisännyt juurikaan onnellisuutta. Syyt tähän tunnetaan myös hyvin ja ne liittyvät kulutustottumuksiin ja -valintoihin. Hirvosen ja Mangelojan mukaan kulutamme liian paljon aikaa ja rahaa hyödykkeisiin, joiden tuoma hyöty kuluu ennemmin tai myöhemmin pois. Näin on varsinkin kulutushyödykkeiden osalta: juuri niistä saatu onnellisuutta lisäävä hyöty on kestoaltaan lyhyttä. Koska totumme kaikkeen uuteen nopeasti ja odotamme tulevaisuudelta enemmän, meidän tulee kuluttaa aikaisempaa enemmän ja laadultaan parempia hyödykkeitä, jotta pysyisimme tyytyväisinä. Se, miksi raha ei tuo onnea, perustuu tässä valossa vääränlaisiin odotuksiin. Vertailu rahallisten ja ei-rahallisten hyödykkeiden välillä on vääristynyttä. Sen sijaan, että viettäisimme enemmän aikaa perheen ja ystävien parissa ja käyttäisimme kasvaneet tulot terveyden ylläpitoon, ostimme lisää asioita, joista saatu hyöty kuluu nopeasti pois.

Hirvosen ja Mangelojan mukaan tärkein onnellisuustutkimuksesta saatu opetus näyttäisi piilevän siinä, että meidän tulisi aikaisempaa paremmin ymmärtää ajan- ja rahankäytön suhteen tekemiemme valintojen seuraukset. Kaiken tämän sisäistäminen on oleellisen tärkeää myös hyvinvointivaltio politiikan eheyttämiseksi ja uudelleen orientoimiseksi. Kurjuuden poistamiseen ja materialistiseen hyvinvointiin painottunut mutta henkisesti köyhä hyvinvointivaltiomalli on auttamattomasti ajamassa itseään loppuun.

Vihreä liitto on tullut samanlaisiin johtopäätöksiin ilman erillisiä onnellisuusvaikutusten selvityksiä. Parhaiten näkemys on kiteytetty vaalilauseeksi alunperin muodostetussa ”enemmän aikaa, vähemmän roinaa” -iskulauseessamme.

Brittiläinen taloustieteilijä Richard Layard on esittänyt, onnellisuutta parannetaan tehokkaimmin nimenomaan puuttamalla yhteiskunnallisiin epäkohtiin, joista erityisen tärkeänä hän näkee mielenterveysongelmat. Myös näihin samoihin johtopäätöksiin Vihreä liitto on tullut ilman erillisiä onnellisuusvaikutusten arviointeja. Kuluneen vuoden aikana olemme tehneet lukuisia aloitteita mielenterveyskuntoutujien aseman parantamiseksi.

Hirvonen ja Mangeloja näkevät, että EVA:n raportti vaatisi tuekseen lisätutkimusta. Heidän mukaansa ”todennäköistä on, että tämänkaltainen kokonaistarkastelu paljastaisi, että myös suomalaisesta hyvinvointiyhteiskunnasta löytyy tekijöitä, joihin vaikuttamalla onnellisuutta voidaan ylläpitää ja lisätä”. Onnellisuuden arviointi voimakkaasti puolueellisten tahojen kuten esimerkiksi työnantajia lähellä olevien järjestöjen, puolueiden tai hallitusten näkökulmista sisältääkin riskejä kysymystenasettelujen ja tulosten propagandistiseen käyttöön. Yliopistojen ja puolueettomien tutkimuslaitosten onnellisuustutkimuksessa ja -selvityksessä nämä riskit ovat pienempiä.

Esitys:

Vihreä liitto jatkaa tavoitteidensa toteuttamista kunnallisella, valtakunnallisella ja globaalilla tasoilla paremman elämän saavuttamiseksi yhä useammalle ihmiselle. Pyrimme myös mahdollisuuksien mukaan edistämään onnellisuustutkimusta.

Lähde

Tatu Hirvonen & Esa Mangeloja: Miksi tutkia onnellisuutta maassa, jossa kahdeksan kymmenestä ilmoittaa olevansa onnellisia? Tieteessä tapahtuu 5/2005.

<http://www.tieteessatapahtuu.fi/0505/hirvonen-mangeloja.pdf>

Espoon Vihreät Naiset ry, Espoon Vihreät ry:

6. Madalletaan kynnystä tulla mukaan Vihreisiin

Vihreiden jäsenmäärän kasvun yksi hidaste on se, että poliittiseen puolueeseen liittymiseen on monilla korkea kynnys. Yksi osoitus tästä on sekin, että vahvimmin kasvavia ovat nuoriso- ja naisjärjestö, joiden profiili ei ole niin voimakkaasti poliittinen kuin esimerkiksi kunnallisjärjestöjen.

Vihreisiin tarvitaan lisää matalan kynnyksen paikkoja, joiden kautta voi tulla mukaan. Tämän vuoksi ehdotamme seuraavaa:

- Eri teemojen ympärille tarvitaan lisää valtakunnallisia ja/tai paikallisia yhdistyksiä. Ne voivat syntyä vain toimijoiden tarpeesta, mutta yhdistyksen perustamiseen ja toiminnan käynnistämiseen tarvitaan neuvontaa ja tukea. Vihreisiin perustetaan uusien yhdistysten tukihenkilön toimi, jonka työaika on kohdennettu näihin asioihin.
- Olemassa olevat yhdistykset perustavat eri teemojen ympärille verkostoja, esim. Vihreät autoilijat, Vihreät tiedottajat, Vihreät pätkätyöläiset tai Vihreät maajussit. Verkostot voivat järjestää tapaamisia ja niillä voi olla keskustelupalstoja, sähköpostilistoja, tempauksia yms. Verkostojen perustamisesta ja toimintaideoista kootaan ohjeita ja ideapankki.
- Markkinoidaan selkeämmin mahdollisuutta liittyä sitoutumattomaksi jäseneksi ja nimetään se houkuttelevammin esimerkiksi symppaajaksi.

Kun ihmisiä saadaan eri keinoin lähemmäs jäsenyyttä, madaltuu kynnys liittyä.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa kiinnitetään huomiota kahteen tärkeään asiaan:

1. Vihreisiin mukaan tuleminen on tärkeää tehdä nykyistä helpommaksi ja houkuttelevammaksi.
2. Erilaisista asioista kiinnostuneille jäsenille (ja niin haluttaessa myös Vihreiden liepeillä liikkeville ei-jäsenille) tulisi tarjota nykyistä paremmat mahdollisuudet verkostoitua itseään kiinnostavien teemojen pariin.

Samoihin asioihin on kiinnitetty huomiota puoluekokouksen käsiteltävänä olevassa puolueen strategiassa. Yllä todettuihin tarpeisiin vastaamiseksi on tärkeää miettiä useita aloitteessa kuvattuja toimintamuotoja

TNS-Gallupin tutkimuksen mukaan yli 10 % suomalaisista voisi kuulua Vihreisiin jäsenenä. Ongelma ei siis niinkään näytä olevan siinä, etteikö jäsenyys sinänsä olisi puoleensavetävä, vaan siinä, että aitoa jäsenhankintaa – ihmisten pyytämistä jäseneksi – tehdään liian vähän: sanoma ”tule mukaan” ei tavoita tarpeeksi tehokkaasti siitä kiinnostuneita.

Osoituksena tästä on aloitteessakin viitattu nuoriso- ja naisjärjestöjen kasvu. Nämä järjestömme ovat panostaneet aktiiviseen jäsenhankintaan ja saavuttaneet sillä huikeita, jopa 90-100% kasvulukemia.

Vaikka ongelma ei näytäkään olevan jäsenyyden houkuttelevuudessa, saattaisi jonkinlainen ”matalan kynnyksen” mukaan tuleminen muoto silti olla tarpeen tukemaan vihreää jäsenhankintatyötä. Vanha nk. ”sitoutumaton jäsenyys” on juridisesti hankala ja matalan kynnyksen mukaan tuleminen muotona siten epätyytyttävä: on ollut hyvin hankalaa perustella, miten voisi ”olla jäsen olematta jäsen”. Sen sijaan puolueen strategiaprosessin yhteydessä on pohdittu aidon ”symppari”/tukija-kategorian luomista. Tämä olisi aidosti eri asia kuin jäsenyys, ja tarkoitettu niille, jotka haluavat kannustaa ja kannattaa Vihreitä, mutta eivät liittyä varsinaiseksi jäseneksi. Tällaista kategoriaa on syytä harkita, jos jäsenhankinta ei tuota tulosta toivotulla nopeudella, ja valmistella eteenpäin.

Vihreillä on perinteisesti ollut kaksi väylää tietyistä teemasta kiinnostuneiden henkilöiden verkostoitumiseen: valtakunnalliset temaattiset yhdistykset ja puolueen työryhmät. Molemmilla on kuitenkin omat haasteensa. Työryhmien ensisijainen tarkoitus on tietyn toimeksiannon täyttäminen (esim. ohjelmaluonnoksen kirjoittaminen), ja verkostoituminen tapahtuu vain tämän sivutuotteena. Yhdistyksiä taas ei voitane käyttää ratkaisuna jokaiseen tarpeeseen; vihreältä järjestökentältä toistuvasti saadun palautteen mukaan uusien yhdistysten perustaminen koetaan vaivalloiseksi ja usein kaivatan mahdollisuuksia saada keskittyä vain "itse asiaan" pelätyn "yhdistysbyrokratian pyörittämisen" sijaan.

Olisikin tarkoituksenmukaista luoda, strategiassa esitettyjen suuntaviivojen mukaisesti, muita tapoja (A) selvittää jäsenten kiinnostuksen kohteita ja (B) tarjota heille tilaisuus verkostoitua ja toimia yhdessä toisten samoista asioista kiinnostuneiden jäsenten kanssa. Tällaisia suhteellisen vapaamuotoisia, yleensä ei-yhdistysmuotoisia verkostoja on käytössä myös muissa puolueissa, joiden käytäntöjä on syytä tutkia.

Yhdistysten tukihenkilö – järjestösihteeri – on puoluetoimistolla valmiina, joten tarve ei ole luoda uusia toimenkuvia, vaan kehittää uusia toimintamuotoja.

Näiden kaikkien asioiden valmistelu on kuitenkin alisteista sille, mitä puolueen strategiassa linjataan lähivuosien toiminnastamme, joten tarkempi valmistelu nivoutunee väistämättä osaksi uuden puoluehallituksen vastuulle tulevaa strategian toimeenpanoa.

Esitys:

Puoluekokous esittää, että puoluehallitus ja -toimisto velvoitetaan valmistelemaan strategian linjausten puitteissa toimia, joilla vahvistetaan (1) helppoja tapoja tulla mukaan Vihreisiin tai tukea Vihreiden toimintaa ja (2) mahdollisuuksia verkostoitua samoista teemoista kiinnostuneiden vihreiden toimijoiden kesken ja kehittää teemaa koskevaa toimintaa.

Päätös: Esityksen mukaan.

Joensuun seudun vihreät ja Pohjois-Karjalan vihreät:

7. Maahanmuuttajat mukaan puoluetoimintaan

Joensuun seudun vihreät ja Pohjois-Karjalan vihreät esittävät, että Vihreä liitto perustaisi pysyvän maahanmuuttajatyöryhmän ja muillakin tavoin olisi aktiivinen maahanmuuttajien saamiseksi paremmin mukaan puolueen toimintaan.

Maahanmuuttajien tietouden hyödyntämiseksi eivät riitä irrallisiksi jäävät tapaamiset eikä se, että maahanmuuttaja-asiat on muodollisesti annettu puolueen kv-ryhmän tehtäväksi. Tarvitaan pitkäjänteistä, pysyvää työtä, joka sisältää

1) pysyvän työryhmän, jonka jäseninä olisivat eri puolella Suomea Vihreissä toimivat maahanmuuttajataustaiset henkilöt

2) tiedotuksen lisäämistä Vihreiden politiikasta ja toiminnasta muillakin kielillä kuin suomeksi ja ruotsiksi,

3) keskustelupaikkojen (sekä seminaarien että sähköisten keskustelufoorumien) järjestämistä politiikantekoon osallistumiseen muillakin kielillä

Puoluehallituksen lausunto:

Joensuun seudun vihreät ja Pohjois-Karjalan vihreät esittävät, että Vihreä liitto perustaisi pysyvän maahanmuuttajatyöryhmän. Lisäksi aloitteessa vaaditaan tiedotuksen lisäämistä muillakin kielillä kuin suomeksi ja ruotsiksi sekä keskustelupaikkojen järjestämistä politiikantekoon osallistumiseen muillakin kielillä

Tällä hetkellä puolueella on maahanmuuttaja- ja siirtolaistaustaisille henkilöille suunnattu sähköpostilista, joka on toiminut lähinnä tiedotuskanavana. Lisäksi puolue on järjestänyt tapaamisia maahanmuuttajille sekä yhdessä Vision kanssa koulutusta (mm. ennen ja jälkeen kunnallisvaalien vihreä vaikuttaja -kurssi). Viimeksi helmikuussa järjestetty tapaaminen on ollut suosituin, ja sen voikin ehkä nähdä merkinä vihreiden maahanmuuttajien aktivoitumisesta. Vaalien alla on korostettu piireille siirtolaistaustaisten ehdokkaiden rekrytoinnin tärkeyttä, mutta tärkeäksi teemaksi on noussut erityisesti se, miten ehdokkaaksi lähteneet henkilöt saataisiin pysymään mukana toiminnassa myös vaalien jälkeen.

Puolueen nettisivuista jonkinlaiset versiot on ruotsin, englannin ja venäjän (hyvin rajalliset) kielellä. Muilla kielillä (saame, somali, viro) on olemassa vain kunnallisvaaliohjelma. Puolueen yleisesitteestä on olemassa suomen, ruotsin ja saamen lisäksi englanninkielinen versio.

Suunnitelmissa on ollut ryhtyä toteuttamaan säännöllisesti 2-3 kertaa vuodessa maahanmuuttajavihreiden tapaamisia.

Ongelma toiminnan kehittämisessä maahanmuuttajavihreiden osalta on aiemmin ollut vähäiset osallistujamäärät ja jatkuvuuden puuttuminen. Aktiivit asuvat hajallaan joten osallistuminen yhteisiin tilaisuuksiin vaatii sekä aikaa että rahaa.

Aloitteessa esitetty työryhmä tai jokin muu vastaava maahanmuuttajia kokoava verkosto tai ryhmä voisikin olla erinomainen keino luoda sekä jatkuvuutta, vastuuttaa aktiiveja itseään että luoda jonkinlainen struktuuri jonka sisällä toimia. Jatkuvuuden lisäksi tällainen ryhmä generoisikin varmasti myös muuta aktiviteettia ryhmän ulkopuolella ja toisi siirtolaisten tietoutta myös puolueen käyttöön paremmin.

Työryhmän tms. kokoontumiset vaativat jonkin verran resursseja ja budjetointia matka- ja kokouskuluihin, mutta jos työryhmään löytyy tarpeeksi kiinnostuneita ja aktiivisia jäseniä, ne eivät varmastikaan muodostu esteeksi.

Aloitteessa vaaditaan myös viestintää useammalla kielellä. Viestintä useilla kielillä on tällä hetkellä käytännön- ja resurssisyistä mahdollista vain hyvin rajatusti, lähinnä vaalien alla mm. vaaliohjelman kääntämisenä. Jos aktiiveja löytyy, mikään ei kuitenkaan estä toteuttamasta muutakin viestintää (erityisesti paikallisesti) muillakin kielillä. Puolueen nettisivujen päivitykseen englannin ja ruotsinkielisten sivujen osalta tullaan kuitenkin jatkossakin kiinnittämään huomiota.

Keskustelupaikkojen ja seminaarien luomista ja järjestämistä useammilla kielillä koskee sama edellä mainittu resurssipula. Itsenäisen toiminnan merkitys korostuu tässäkin. Lisäksi moni maahanmuuttaja nimenomaan toivoo enemmän tilaisuuksia käyttää suomen kieltä käytännön tilanteissa. Myös puoluetoimintaan syvällisesti integroitumista varten olisi edullisempaa toimia pääosin suomeksi.

Esitys:

Puoluekokous hyväksyy aloitteessa esitetyn idean työryhmän tai muun vastaavaan maahanmuuttajat kokoavan rakenteen perustamisesta. Viestinnällisten seikkojen pohtiminen delegoidaan kyseiselle

työryhmälle tai vastaavalle sekä puoluetoimistolle.

Päätös: Puoluekokous hyväksyy aloitteessa esitetyn idean työryhmän tai muun vastaavaan maahanmuuttajat kokoavan rakenteen perustamisesta. Viestinnällisten seikkojen pohtiminen delegoidaan kyseiselle työryhmälle tai vastaavalle sekä puoluetoimistolle. Annetaan rahaa ja työaikaa maahanmuuttajatoimintaan siten, että toiminta pystytään organisoimaan vähintään työryhmän tapaan.

Vihreiden nuorten ja opiskelijoiden liitto ry (ViNO):

8. Yhdistystoimijan mielenterveys- ja jaksamisopas

Vihreissä yhdistyksissä on usein vain kourallinen aktiiveja, mikä johtaa joskus toimijoiden ylikuormittumiseen ja jopa loppuunpalamiseen. Samalla puhumme kuitenkin jaksamisesta ja kiireettömyydestä, mottonamme "Enemmän aikaa, vähemmän roinaa!". ViNO haluaa, että puolue alkaa elää oppiansa mukaan. **Esitämme, että puolue toteuttaa yhdistystoimijan mielenterveys- ja jaksamisoppaan.**

Opas auttaisi järjestöjä huolehtimaan paremmin aktiivien psyykkisestä hyvinvoinnista ja sitä kautta puolueen tulevaisuudesta. Opasta voisi levittää myös puolueen ulkopuolisille toimijoille.

Oppaassa olisi hyvä keskittyä ratkaisukeskeisesti erityisesti yhdistystoimintaan liittyviin jaksamista verottaviin asioihin. Käsitellä voisi esimerkiksi ajanhallintaa, töiden jakamista aktiivien kesken tasaisemmin, vuorovaikutustaitoja (esimerkiksi vinkkejä sekä positiivisen että rakentavan palautteen antamiseen), kuinka tunnistaa hälytysmerkit uupuvassa puoluetoverissa tai itsessä ja yleisesti jaksamista tukevia tapoja. Oppaan tarkka sisältö on toki suunniteltava yhdessä mielenterveysalan ammattilaisten kanssa.

Opas turvaisi puolueemme toimijoiden jaksamisen myös tulevaisuudessa sekä viestittää toimijoiden mielenterveyden ja jaksamisen olevan puolueelle tärkeää. Hyvinvoivat aktiivit myös houkuttavat helpommin uusia jäseniä riveihimme kuin uupuneet ja katkeroituneet.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteen ajatus on puoluehallituksen mielestä kannatettava. Pohdittavaksi tulee, kannattaako aloitteessa kuvatut sisällöt toteuttaa omana opasvihkonaan vai osana Vihreän yhdistystoimijan oppaan uutta laitosta, joka tulee ajankohtaiseksi lähiaikoina. Oma kysymyksensä on myös, toteutettaisiinko opas vain sähköisessä muodossa, painettuna kirjasena tai molempina.

Joka tapauksessa opas olisi luontevaa toteuttaa Vihreän Sivistys- ja Opintokeskus ViSiOn julkaisuna, kuten muutkin oppaat, esimerkiksi olemassa oleva Vihreän yhdistystoimijan opas.

Koska ViSiO päättää materiaalituotannostaan ja julkaisuaikatauluistaan itsenäisesti, voidaan tässä yhteydessä päättää evästää puoluetoimistoa ja puolueen edustajia Vihreän Sivistysliiton hallituksessa ottamaan asia esille.

Esitys:

Puoluekokous päättää velvoittaa puoluetoimistoa ja puolueen edustajia Vihreän Sivistysliiton hallituksessa ehdottamaan aloitteessa kuvatun sisältöisen opasmateriaalin tuottamista ViSiOn toteuttamana.

Päätös: Esityksen mukaan.

Tampereen vihreät nuoret - Virnu ry:

9. Puolueen parannettava video-osaamistaan

Vihreä puolue on toistaiseksi ollut edelläkävijä Internetin hyödyntämisessä poliittisessa viestinnässä. Puolue hyödynsi mainiosti eduskuntavaaleissa IRC-Galleriaa ja kunnallisvaaleissa Facebookia. Kumpaakin teknologiaa oli helppo soveltaa viestintään, sillä niiden käyttäminen vaatii lähinnä rohkeutta. Erityisiä materiaalisia resursseja ei tarvita, sillä kummatkin teknologiat vaativat vain kuvaa ja tekstiä. Uusi teknologia tuo kuitenkin jatkuvasti haasteita viestinnälle ja eturintamasta putoaminen on jatkuva riski.

Yhdysvalloissa on kuitenkin nähtävissä, että poliittinen viestintä on pian muuttumassa osittain videoviestinnäksi. Obaman kampanjan ja hallinnon verkkosivuilta löytyy lähes aina Obaman puhuva pää kertomassa sivuston pääviestin myös videona. Videot löytyvät myös Youtube-palvelusta.

Videoiden laatimisen vaatima korkea osaamistaso ja käytettävän laitteiston kalleus tekee niistä osittain ongelmallisen median. Puoluevaltuuskunnan videointi on hyvä alku, mutta kehitys tällä alalla on toistaiseksi ollut liian hidasta.

Virnu ehdottaakin, että **Vihreän puolueen pitäisi alkaa koota video-osaamiseen liittyvää osaamista.** Ehdotamme, että puolue palkkaisi, mielellään ainakin käynnistysvaiheessa, henkilön tuottamaan videoita, järjestäisi puolueen aktiivisille osajille workshopin aiheesta ja järjestäisi muuta koulusta aiheesta.

Puolueen tulisi myös ottaa harkintaan lainattavan videotuotantoon liittyvän laitteiston hankinta. Varsin pienillä taloudellisilla sijoituksilla olisi mahdollista hankkia puolueoimistolle yksinkertainen kamera ja leikkausohjelmistollinen tietokone. Olisi käytännöllisintä rakentaa kuvaamista varten pysyvä nurkkaus, jossa valot ja äänitys olisi rakennettu valmiiksi. Paikalle tulisi järjestää mahdollisuus vaadittavaan kuvausmeikkaamiseen. Hyvillä, tarpeeksi seikkaperäisillä ohjeilla saisimme tuotettua suuren määrän hyviä videoita kustannustehokkaasti.

Puoluehallituksen lausunto:

Tampereen vihreiden nuorten näkemys siitä, että verkkoviestinnässä videomateriaalin merkitys on lisääntynyt ja yhä lisääntyy, on perusteltu.

Vihreät on tähän mennessä käyttänyt videomateriaalia varsin menestyksekkäästi esimerkiksi vuoden 2007 eduskuntavaaleissa. Sen lisäksi erilaista videomateriaalia on tuotettu sisäiseen käyttöön, ja vihreiden vaikuttajien puheenvuoroja esimerkiksi puoluevaltuuskunnan kokouksista on laitettu nähtäväksi YouTubeen.

Tästä huolimatta on totta, että Vihreiden videotuotanto on ollut määrältään vähäistä ja laadultaan parhaimmillaankin vaihtelevaa. Editoitua, laadukasta videomateriaalia ei ole juuri kyetty tuottamaan. Tähän syynä ovat olleet ensisijaisesti resurssikysymykset: korkealaatuisen videomateriaalin tuottamiseen ei ole ollut riittävästi osaamista, aikaa ja rahaa.

Virnun ehdotus siitä, että puolueen pitäisi alkaa koota video-osaamiseen liittyvää osaamista, on idealtaan kannatettava ja paikkaa tätä ongelmaa. Ajatus siitä, että puolue palkkaisi henkilön tuottamaan videoita edes lyhytaikaisesti, on myös hyvä, mutta puolueen taloudellisen tilanteen ja puolueoimiston työtarpeen huomioon ottaen valitettavasti mahdoton, eikä siten puoluehallitus voi sitä kannattaa.

Videotuotantoon liittyvien mahdollisten laitteistohankintojen teko on suhteutettava puolueen taloudelliseen tilanteeseen. Vaikuttaa siltä, että suuria hankintoja ei tässä vaiheessa onneksi ole tarvetta tehdä: puoluetoimistolla on käytössään melko laadukas videokamera, jolla verkkolaatuisen videon kuvaaminen on mahdollista ja vaivatonta. Toimistolla on käytössään myös videoeditointiohjelmistoja, joilla peruslaadukkaiden videoiden tuottaminen on mahdollista. Varsinaisen, pysyvän "videonurkkauksen" rakentaminen nykyiselle puoluetoimistolle ei puoluetoimiston työtilojen ahtaudesta johtuen ole mahdollista, mutta mikäli puoluetoimisto lähivuosina muuttaa, on perusteltua harkita mahdollisen "videonurkkauksen" rakentamista.

Ajatus koulutuksen ja esimerkiksi workshopin järjestämisestä aiheesta kiinnostuneille toimijoille on hyvä. Koulutus- ja työpajamahdollisuuksia voidaan kartoittaa esimerkiksi yhteistyössä ViSiOn, Vihreän sivistys- ja opintokeskuksen, kanssa. Tämänhetkisillä resursseilla on ensi syksystä alkaen mahdollista suunnata hieman nykyistä enemmän puoluetoimiston työaikaa videomateriaalin tekemiseen.

Esitys:

Puoluekokous kannattaa ajatusta video-osaamiseen liittyvän osaamisen kokoamisesta. Puoluekokous kehottaa puoluetoimistoa järjestämään esimerkiksi yhdessä ViSiOn tai jonkin muun yhteistyötahon kanssa syksyllä 2009 koulutus- tai työpajatilaisuuden videomateriaalin käytöstä verkkoviestinnässä sekä käyttämään resursseja videoitse tapahtuvan verkkoviestinnän kehittämiseen.

Päätös: Esityksen mukaan.

Ari Paanala:

10. Koulutusta videoneuvottelu- ja muiden kokousjärjestelmien käytöstä

Esitän, että Vihreä liitto rp tulee edistää erilaisten sähköisten kokous- ja kommunikointijärjestelmien käyttöä toiminnassaan ja tuoda niiden mahdollisuuksia esille jäsenistölleen, yhdistysaktiiveille ja työntekijöilleen puolueen eri tasoilla.

Esitän, että Vihreä liitto rp järjestää koulutusta joka voidaan järjestää esimerkiksi videokoulutuksena esimerkiksi youtube.com kautta, äänellä ja kuvilla toteutetun Powerpointin tai jonkun tästä kehittyneemmän järjestelmän kautta. Vihreän liiton hallitus- ja työryhmätyöskentelyyn menee vuodessa noin 8 500 euroa matkakuluina. Tämän lisäksi monien kokousten kokousajan ollessa kaksi tuntia matka-aikaan voi mennä 2-6 tuntiin suuntaansa.

Koulutuksessa on tärkeää tuoda esille erilaisia sähköisiä kokousjärjestelmiä sekä kaupallisia, ns. ilmaisia tai avoimeen lähdekoodiin perustuvia. Esimerkkeinä mainitsen mm. sähköpostikokoukset, irc (teksti, web), Skype, chat, videoneuvottelujärjestelmät esim. ConnectPro jne. jne.

Esitän, että puoluekokous velvoittaa asian selvittämistä ja toteuttamista puoluesihteerin johdolla vuoden 2009 loppuun mennessä yhteistyössä piirien, Vision, eduskuntaryhmän ja puoluetoimiston kesken. Asiasta on tehty tätä ennen ainakin kaksi aloitetta 2000-luvun puolella ja muutamia puoluekokousesityksiä 90-luvun puolella. Kaikki esitykset ovat tulleet hyväksytyksi ja ovat saaneet puoluekokousten ja muiden tilaisuuksien yksimielisen tuen.

Haluun esityksessäni korostaa, että kyse ei ole pelkästään puoluetoimiston ja puolueaktiivien toiminnasta

vaan koko vihreän ruohonjuuritason eli yhdistyksien, piirien ja yleensä vihreiden osajien toiminnan tukemisesta.

Puoluehallituksen lausunto:

Ari Paanala esittää, että Vihreät edistää erilaisten sähköisten kommunikaatiojärjestelmien käyttöä puolueen toiminnassa. Paanala esittää myös, että Vihreät järjestää vuoden 2009 aikana koulutusta erilaisten sähköisten kokousmenetelmien käytöstä. Molemmat esitykset ovat kannatettavia.

Paanalan huomio siitä, että laadukas etäkokousjärjestelmä tukee ruohonjuuritason vihreää toimintaa, on hyvä. On toivottavaa, että tulevaisuudessa erilaisia Vihreiden kokous- ja koulutustilaisuuksia voidaan järjestää yhä useammin myös etäkokousjärjestelmiä ja muita verkkoviestinnän keinoja hyödyntäen. Samalla on kuitenkin huomioitava, että läheskään kaikissa tapauksissa etäkokoukset eivät korvaa kasvokkain yhdessä tilassa järjestettyjä "perinteisiä" kokouksia.

Paanala muistuttaa aloitteessaan, että etäkokousjärjestelmien käyttöönotosta on aiemmin tehty lukuisia puoluekokousaloitteita. Tämä on totta. Aiempien aloitteiden perusteella puolueessa on tehty erilaisia selvityksiä etäkokousjärjestelmistä. Muutamia etäkokousten ja -koulutusten pitämiseen soveltuvia järjestelmiä on testattu puolueoimistolla, esimerkiksi Skypeä, NTRMeetingiä, Yahoo! Liveä, Justin.tv:tä ja IRC:iä. Edellä mainituista järjestelmistä joitakin on käytetty muun muassa puolueen työntekijöiden välisissä kokouksissa sekä reaaliaikaisen videon välittämiseen esimerkiksi työryhmytyöskentelyä varten. Etäkokousjärjestelmistä on saatu kokemusta, ja puolueella on melko paljon tietoa erilaisista käytössä olevista etäkokousjärjestelmistä.

Valitettavasti toivotun kaltaista, tarpeet täyttävää ja kustannusrakenteeltaan Vihreille sopivaa järjestelmää ei ole vielä löytynyt. Sopivan järjestelmän löytäminen on haastavaa, sillä tarpeita vastaavan etäkokousjärjestelmän - tai järjestelmien - pitäisi pystyä muun muassa 1) yhden kokoushuoneen tapahtumien mutkattomaan välittämiseen ympäri maan, 2) usean kokoushuoneen tapahtumien keskinäiseen linkittämiseen ja vielä 3) monien eri puolilla maata tietokoneidensa äärellä istuvien vihreiden aktiivien toimivaan yhdistämiseen.

Hyvän järjestelmän löytämisessä haastavaa on myös kuvan, tekstin, PowerPoint-esitysten ja äänen jakaminen ilman kaikua tai suuria verkkoviiveitä. Kaiken lisäksi järjestelmien tulisi olla miellyttäviä ja yksinkertaisia käyttää, käyttöjärjestelmä- ja laitteistoriippumattomia, esteettömiä - sekä, kuten aiemmin todettiin, Vihreiden taloudelliseen tilanteeseen soveltuvia.

Selvitysten jatkaminen, erilaisten järjestelmien tutkiminen ja toimijoiden kouluttaminen on silti jatkossakin sekä tarpeellista että toivottavaa. On pyrittävä tilanteeseen, jossa Vihreillä on käytössään yksi tai useampi järjestelmä etäkokousten ja -koulutusten ynnä muiden sähköisen viestinnän keinoin järjestettävien tilaisuuksien menestykselliseen toimeenpanoon.

Esitys:

Puoluekokous kehottaa puolueoimistoa järjestämään vuonna 2009 vähintään yhden koulutustilaisuuden, jossa vihreitä opetetaan nykyistä tehokkaampaan sähköisten järjestelmien käyttöön muun muassa kokous- ja koulutustapahtumissa.

Päätös: Esityksen mukaan.

Ari Paanala:

11. Piirituen uusjako

Esitän, että puolueen hallitus veloitetaan valmistelemaan piirituen uudelleen jako seuraavilla lähtökohdilla.

- Määritettäisiin perusminimitaso jonka alle ei yhdenkään piirin piirituen taso menisi. Tämän tarkoittaa köyhimpien piirien tuen selkeää nousua.
- Rahoitettaisiin tämä piirituen nosto heikoimmille piireille tekemällä leikkuri suurijäsenisten piirien tuesta.
- Selvitettäisiin piirituen jakoa ainakin kahteen osaan jossa toinen osa muodostuisi perusosasta 80 % ja toinen osa 20 % perustuisi esimerkiksi piirin hallitusten jäsenten kauimmaisten jäsenten etäisyydestä toisiinsa.

Perustelen esitystäni sillä, että piirien ollessa kooltaan hyvin erilaisia ja piirihallitusten jäsenten laittaessa jo muutenkin paljon aikaansa ja omaa rahaansa jo nyky muodossakin matkoihin olisi perusteltua suhteuttaa tätä resurssointia myös piirituen muodossa.

Käytännössä jako tehtäisiin niin, että piirituen kokonaissumma jakautuisi 80 % perustukeen josta laskettaisiin jäsenmäärän mukaan perusosat. Tämän jälkeen leikkurilla ja minitasolla katsottaisiin köyhimpien yhdistysten tuki ja leikkurilla rahoitettaisiin tuo köyhimpien piirien tuki. 20 % osuus piirituesta jaettaisiin sitten maantieteellisen etäisyyden perusteella. Jako-osuus voisi olla muutakin kuin 80 / 20 % jako.

20 % osuutta ei olisi hallituksen pakko käyttää esimerkiksi matkakustannuksiin vaan ne voisivat toki mennä esimerkiksi videoneuvotteluyhteyksien kehittämiseen tai piirin muuhun toimintaan.

Puoluehallituksen lausunto:

Aloitteessa kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan: miten vähävaraiset piirit pystyvät hoitamaan toiminnan, kun tulot ovat vähäiset. Vähiten piiritukea saavassa Lapin piirissä kustannuksia nostavat vielä pitkät kokousmatkat.

Lakisääteinen piirituki on 12 % puoluetuen muusta osuudesta kuin viestintä- ja tiedotustuesta. Vaadittu 12 %:n osuus on 162 000 euroa kuluvana vuonna. Piirijärjestöille osoitettu tuki on kuluvana vuonna noin 284 000 euroa eli merkittävästi enemmän, noin 21 % puoluetuesta.

Tuki jaetaan siten, että 8 %-yksikön osuus (108 000 euroa v. 2009) jaetaan piirien kesken niiden alueella asuvien puolueen jäsenten suhteessa ja loppuosa (noin 176 000 euroa) on piirijärjestöjen toiminnanjohtajien palkkakuluja (tai vastaava tukisumma piireille, joiden toiminnanjohtajat eivät ole puolueen palveluksessa eli Helsinki ja Uusimaa). Toiminnanjohtajien palkkatuki on vakio piirijärjestön koosta riippumatta.

Piirijärjestöjen tuki vaihtelee tänä vuonna siten, että piirituen 108 000 euron osuudesta pienimmät osuudet ovat jäsenmääriä vastaavat Lapin 1,7 % ja Pohjois-Karjalan 2,2 % ja suurimmat Helsingin 22,7 % ja Uudenmaan 21,4 %.

Oheinen taulukko kuvaa piirituen jakaumaa 2009:

<i>piiri</i>	<i>jäsenperusteinen tuki</i>	<i>€työntekijätuki</i>	<i>€</i>	<i>yhteensä</i>	<i>€</i>	<i>%</i>
Helsinki	24 516	12 588		37 104		13,0
Uusimaa	23 112	12 588		35 700		12,6
Varsinais-Suomi	11 232	12 588		23 820		8,4
Pirkanmaa	10 044	12 588		22 632		8,0
Oulu	6 804	12 588		19 392		6,8

Häme	5 832	12 588	18 420	6,5
Keski-Suomi	5 184	12 588	17 772	6,3
Kaakkois-Suomi	4 428	12 588	17 016	6,0
Vaasa	3 564	12 588	16 152	5,7
Pohjois-Savo	3 456	12 588	16 044	5,6
Etelä-Savo	3 024	12 588	15 612	5,5
Satakunta	2 808	12 588	15 396	5,4
Pohjois-Karjala	2 376	12 588	14 964	5,3
Lappi	1 836	12 588	14 424	5,1
Yhteensä	108 000	176 232	284 232	100,0
Osuus puoluetuesta	8,0 %	13,1 %	21,1 %	

Jäsenmäärään perustuvan tuen ja palkkaustuen lisäksi piirijärjestöjä tuetaan erikseen kunnallis- ja eduskuntavaaleissa. Vaalitukien jako tehdään vaihtelevin perustein.

Piiri- ja kunnallisjärjestöjen tukemista ja sen haasteita on käsitelty myös strategian luvussa 5.1. Strategiassa esitetään toiminnanjohtajien tukemisen lievää lisäämistä siten, että piireille taattaisiin jatkossa vähintään puolipäiväiset työntekijät (nyt puolueen tuki on 15 tuntia / vko).

Piirituen sitominen jäsenmääriin on sinänsä järkevä ratkaisu, että se kannustaa piirejä jäsenhankintaan. Kukin piirille viime vuonna hankittu jäsen tuo tänä vuonna piiritukea noin 29 euroa. Ratkaisu on myös hyvin selkeä. Jäsenmäärien täytyy jatkossakin jollakin tavalla näkyä piirituessa, jotta kannuste säilyy.

Puolueen rahoitus pohjautuu myös pitkälti suurimpiin piirijärjestöihin. Kahdesta vahvimmasta piiristä tulee 44 % puolueen jäsenistä ja 60 % kansanedustajista ja heidän tuomastaan puoluetuesta (9 / 15). Siten myös suurimpien piirien tukeminen on perusteltua: hyvä rahoitus takaa vankan vaalityön tulevaisakin eduskuntavaaleissa.

Puolueen tulevan rahoituksen kannalta tukea kannattaisi strategisesti kohdistaa niihin piireihin, joista ensimmäisen kansanedustajan (tai lisäkansanedustajan) saaminen on lähellä. Nämä piirit eivät kuitenkaan ole vähävaraيسimia, vaan tulojen ja jäsenmäärien suhteen "keskikastia".

Piirien aktiivien matkakulujen tukemiseksi on olemassa ns. matkantasausrahasto (www.vihreat.fi/matkantasausrahasto). Kyseessä on puolueen budjettiin vuosittain varattu osuus, josta pitkien etäisyyksien vaalipiirien jäsenet voivat tietyin edellytyksin anoa tukea esim. piirihallituksen kokousmatkoihin. Rahaston olemassaolosta on kuitenkin tiedotettu heikosti ja sitä ovat käytännössä käyttäneet hyödyksi vain Lapin piirin ihmiset.

Piirituen jakoperusteiden uudelleen arviointi on työ, joka on tehtävä yhdessä piirijärjestöjen kanssa. Näin varmistetaan kunkin piirin näkökohtien huomiointi ja saadaan aikaan - toivottavasti - kaikkia osapuolia tyydyttävä ratkaisu. Aikataulusyistä tätä valmistelua on ollut mahdotonta tehdä aloitteen saapumisen ja puoluehallituksen aloitelausuntojen hyväksymisen välisenä aikana. Siksi olisikin luontevaa varata asialle riittävästi aikaa siten, että seuraava puoluekokous voisi vahvistaa piirituen uudet jakoperusteet tai säilyttää nykyiset perusteet, jos se hyväksii katsotaan.

Esitys:

Puoluekokous velvoittaa seuraavan puoluehallituksen valmistelemaan yhteistyössä piirijärjestöjen kanssa periaatteet piirien tukemiselle. Periaatteet vahvistetaan puoluekokouksessa 2010 ja otetaan käyttöön vuoden 2011 alusta alkaen.

Päätös: Puoluekokous merkitsee aloitteen tiedoksi ja toteaa, että nykyiset piirituen jakoperusteet tasaavat riittävästi eroja eri piirien välillä.

Turun Vihreät Nuoret ry:

12. Kasviksia kehiin!

Turun Vihreät Nuoret ry (Turre) esittää puoluekokoukselle hyväksyttäväksi aloitetta siitä, että Vihreät suosisivat kaikissa puolueen tapahtumissa puhtaasti kasviksia sisältävää ruokaa.

Yksittäisen ihmisen yksi merkittävimmistä ympäristövaikutuksista on ravinto. Elintarvikkeet tuottavat 22,7 % kotitalouksien hiilidioksidipäästöistä (1). Eläinkunnan tuotteiden tuotanto taas aiheuttaa huomattavasti enemmän päästöjä ja kuluttaa enemmän energiaa kuin kasvikunnan tuotteiden tuotanto. Esimerkiksi hernekeitto kuluttaa kolmasosan juuston, ja viidesosan naudanpaistin, kuluttamasta energiasta (2). Yksi tehokkaimmista keinoista taistella ilmastonmuutosta vastaan onkin eläinkunnan tuotteiden käytön vähentäminen.

Vihreät ovat kamppailleet ilmastonmuutosta vastaan, ajaneet kouluihin kasvisruokapäivää ja puhuneet eläinten oikeuksien puolesta. Turun vihreät nuoret haluavat, että puolue vie puheensa sanoista tekoihin, ja alkaa suosimaan tilaisuuksissaan kasvispohjaista ruokaa. Tällä tavalla vähennetään puolueen tapahtumien ilmastokuormitusta sekä kunnioitetaan eläinten oikeuksia. Puhtaasti kasvispohjaista ruokaa voivat myös syödä kaikki, kuten eri uskontokuntiin kuuluvat, muna- ja maitoallergiset sekä vegaanit.

Vihreiden tulisi ottaa askel eteenpäin pysyäkseen edelläkävijöinä. Puhtaasti kasviksia sisältävän ruoan suosiminen voisi olla seuraava askel. Tämä olisi pieni askel meille, mutta suuri askel eläinkunnalle sekä taistelussa ilmastonmuutosta vastaan.

1 www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=42088

2 Ranne, A. Elintarvikkeiden elinkaari ja energiakertymät. Kuluttajien käyttäytymisen ja energiansäästön tutkimusohjelma, 1995

Puoluehallituksen lausunto:

Puolueen periaateohjelmassa (2006) kiinnitetään huomiota lihan tuotantotapaan: "Tuotantoeläinten elinolosuhteissa on paljon parannettavaa. Kotieläintaloudessa tulee painottaa luomutuotantoa, koska se antaa eläinten toteuttaa sosiaalisia ja liikunnallisia käyttäytymistarpeitaan." Myös ympäristöohjelmassa (2004) on käsitelty samaa aihetta: "Kasvisravinnon osuuden lisääminen ja kasvissyönnin eri muodoissaan on hyvä tapa ratkaista monta ruokaan ja sen tuotantoon liittyvää ongelmaa. Tietyn energia- tai valkuaismäärän tuottaminen eläinkunnan tuotteina vaatii moninkertaisen määrän luonnonvaroja verrattuna kasvikunnan tuotteiden tuotantoon."

Samaa linjaa noudattaa vuoden 2006 puoluekokouksessa Vinon tekemän aloitteen pohjalta hyväksytty Vihreiden ruokaohjeistus (www.vihreat.fi/ruokaohjeistus), joka on seuraava:

Yleisperiaatteet

Hinta: Tarjoilua hankittaessa ei ole pakko ostaa halvinta. Eettisesti ja ekologisesti kestävä tarjoilu saa maksaa enemmän.

Valinnat: Käytetään pääsääntöisesti kauden kotimaista ja lähiruokaa sekä luomu- ja reilun kaupan merkeillä varustettuja elintarvikkeita.

Terveys: Tarjoilussa pitää huomioida myös terveellisyys. Se voi tarkoittaa kokojyväleipää vehnäleivän

sijaan tai hedelmiä/marjoja keksien sijaan/rinnalle.

Alkoholi: Jos tarjoillaan alkoholia, on tarjottava myös alkoholiton vaihtoehto. Jos alkoholiton vaihtoehto on edullisempi hankkijalle, sen tulisi näkyä myös hinnassa (esim. illalliskortissa).

Erityisruokavaliot: Otetaan erityisruokavaliot huomioon. Ennakoidaan erityistarpeet sitä paremmin, mitä suuremmasta kokouksesta on kyse. Jos kahdesta tuotteesta on olemassa vegaaninen tai laktoositon vaihtoehto, ostetaan mieluummin sitä.

Lajittele syntyneet jätteet.

SUOSI

- kotimaista ja lähiruokaa
- kauden tuotteita
- reilun kaupan tuotteita
- luomua
- terveellisiä vaihtoehtoja
- kasvisruokaa, luomulaatuisia eläinkunnan tuotteita, poroa ja riistaa

VÄLTÄ

- Itämeressä avoimessa ympäristössä kasvatettua kalaa
- ylipakattuja tuotteita (esim. yksittäispakkaukset pakkausten sisällä)
- kertakäyttöastioita
- elintarvikkeita, jotka sisältävät geenimanipuloituja ainesosia
- broileria

Ohjeistusta noudatetaan mm. puoluetoimistolla järjestettävien kokousten tarjoiluissa. Tilattaessa ruokatarjoilua ulkopuolisilta toimijoilta, on ohjeistus välitetty tiedoksi ja pyydetty mahdollisuuksien mukaan huomiomaan se.

Puoluekokouksissa on tähän saakka ollut tarjolla kasvisvaihtoehdon ohella myös kalavaihtoehto ja useimmiten myös punaisen lihan vaihtoehto. Näille riittää myös kysyntää, esimerkiksi viime vuoden puoluekokouksessa myydystä 480 lounasannoksesta noin 170 oli kasvisruokaa ja loput noin 310 annosta kalaa, poroa tai jauhelihaa.

Puolue voi silti Turun vihreiden nuorten aloitteen esittämällä tavalla toimia vahvemmin esimerkkinä kasvisruokavalioiden edistämisessä. Elokuussa 2008 järjestetyillä viikonlopun kestäneillä Vihreillä kesäpäivillä kokeiltiin täysin kasvispitoista lounastarjontaa ja se sai hyvän palautteen. Tämän rohkaisemana myös tämän vuoden puoluekokoukseen on pyydetty ainoastaan kasvisruokaa.

Olemassa olevaa ruokaohjeistusta ei kuitenkaan ole tarpeen muuttaa, sillä se jo nykyisessä muodossa kannustaa *suosimaan* kasviksia ja myös Turren aloitteessa esitetään vastaavasti kasvien *suosimista*. Puoluetoimisto voi jatkossa ruokailuja järjestäessään painottaa entistä enemmän kasvisruokailua. Jos tämän puoluekokouksen lounastarjoiluista tuleva palaute on myönteistä, voidaan jatkossakin puoluekokouksiin tilata ainoastaan kasvisruokaa.

Esitys:

Puoluekokous kannattaa aloitetta ja kehottaa puoluetoimistoa ja vihreitä yhdistyksiä ottamaan huomioon olemassa olevan ruokaohjeistuksen ja mahdollisuuksien mukaan suosimaan tarjoiluissaan pelkästään kasvisruokaa.

Päätös: Puoluekokous kannattaa aloitetta ja kehottaa puoluetoimistoa ja vihreitä yhdistyksiä ottamaan huomioon olemassa olevan ruokaohjeistuksen ja mahdollisuuksien mukaan suosimaan tarjoiluissaan vegaaniruokaa. Vihreille järjestöille tulee jakaa tietoa ruokaohjeistuksen mukaisista

eettisistä ja ekologisista tarjoiluvaihtoehdoista.